

Johannesjuhlat Kaarinassa 30.7.

Karjala-muistomerkillä Riitta Kukkonen (vas.) sekä Kirsti ja Auvo Paju.

Hartaushetki Kaarinan kirkossa

Karjalainen rukous

–Aili Runne–

Siunaa, oi Herra, kansaani
Karjalan kansaa.
Siunaa heitä
ja varjele maailman teillä.
Nöyriksi mielet tee.
Uhrinsa kalliin antoi
puolesta syntymämaan.
Myöskin he ristiä kantai
kärsimysmatkallaan.
-sydämet vuoti verta.
Siunaa heitä, oi Herra.
Siunaa, oi Herra.

Siunaa heitä
joille jäi palanen maata
pieni palanen isien Karjalaa.
Heitä myös siunaa
kauan jo nukkuneita
jotka ei tiedä
myrsky on ylitse käynyt
kauniin Karjalan maan.
Siunaa kaikkia heitä.
Siunaa heitä, oi Herra!

Kaikki sun kädessä on
kohtalot kansan ja maan,
jos emme milloinkaan
palata isien maahan
rannoille Laatokaan saa:
nöyriksi mielet tee
katkeruus kitke meistä.
Kiitosta laulumme soikoon
että me kerran saimme
kauniin Karjalan maan.
Siunaa, oi Herra,
siunaa Karjalan kansaa.
Siunaa meitä, oi Herra.
Siunaa, oi Herra!

Perinteiseen hartaushetkeen Hovirintaan Kaarinan kirkolle kokoontui runsaasti juhla-kansaa. Toivotin väen tervetulleeksi Kaarina Johanneksen juhille ja samalla selostin hartaushet-

ken ohjelman. Alttarikateella lepäsi kaunis, sinivalkea kukkaseppel. Hitaasti ja juhlallisesti alkoivat kumahdella Johanneksen kirkonkellot täyttäen kirkkosalin kumullaan. Tällä kertaa

erityinen haikeus täytti mielen, kun ajatuksiin nousi kirkonmäen nykyinen kohtalo. Kauniit koivut on kaadettu, ja työllä ja vaivalla raivattu alue muistomerkkeineen tulee muuttumaan toisenlaiseksi. Rakennusvaiheen aikana ei kirkon raunioille pääse ilman lupaa. On kuitenkin hyvä, että paikalle nousee kirkko eikä mikään muu rakennus.

Hartaushetki jatkui virrellä ”Ajasta aikaan varjellut Herra on kirkkoamme”, jota säesti kanttori Terttu Jussila. Puheen ja rukouksen piti rovasti Paavo Väntsi. Loppuvirren ”Kiitos sulle Jumalani” jälkeen siirryttiin ulos ”Muistoissamme Karjala” -muistomerkille. Muistomerkkin airuina toimivat Kirsti ja Auvo Paju. Lausui Aili Runteen runon ”Karjalainen rukous”. Runon tekstissä pyydetään siunausta Karjalan kansalle. Riitta Kukkonen laski muistomerkille sinivalkeiset muistokukat. Harras, isänmaallinen virsi ”Sun kätes Herra voimakkaan” päätti tilaisuuden.

Teksti ja kuva: Liisa Katajainen

Historiaa ja nykyaikaa – päiväjuhlan antia

Kaarinan lukion sali täyttyi päiväjuhlan alkaessa Kuusiston Puhaltajien musiikin tahdissa. Juontajana toimi Liisa Katajainen. Puheohjelmien välillä kuultiin musiikkia, laulettiin yhdessä ja seurattiin tanssiurheiluseura Fregolinan nuorten paritanssia.

Puheenjohtaja Janne Aso kertoi tervehdyssanoissaan Johannes-Seuran viimeaikaisesta toiminnasta ja pohjusti tulevaa. Hänen mukaansa kansallispukuhanke EU-rahoituksen tuella on hyvässä vauhdissa. Sovetskissa suunnitellaan ortodoksisen kirkon rakentamista Johanneksen kirkon paikalle. Seura neuvottelee oman muistomerkkimme säilymisestä ja kaivauksissa mahdollisesti löytyvien esineiden tallentamisesta uuteen kirkkoon tai Suomeen tuomista. Yhteistyötä Kuolemajärvisäätiön ja Uuraalaiset ry:n kanssa kehitellään.

Viipurin vaikutus Johanneksen arkeen ja juhlaan

Juhlapuhuja, professori Marjatta Hietala (o.s. Puusa) kertoi käyneensä Viipurin toista tyttökoulua (Kouvolaan siirrettyä) ja saaneensa siellä opiskella viipurilaisten opettajien johdolla. Kotona puhuttiin karjalan murretta. Yliopisto-opintojensa aikana hän liittyi Viipurilaiseen osakuntaan.

Hietala käsitteli Johanneksen ja Viipurin kauppayhteyksiä. Viipuri oli 1800-luvulla kauppa- ja hallintokaupunki, jossa oltiin suvaitsevia vähemmistöjä kohtaan. Johanneksestaikin vietiin torille myytävää ja käytiin ostamassa kihloja ja vaatteita. 1930-luvulla Viipurissa oli 50 lääkärinä ja lääninsairaala. Hackmannien vaikutus oli merkittävä – perustivat he mm. kynttilä- ja saippuateollisuutta sekä paperi- ja selluloosatehtaita. Hackmannit perustivat myös kotiteollisuuskoulun.

Hietala korosti menneiden paikkojen merkitystä. Valokuvien kohteet tulevat eläviksi, kun niihin päästään matkoilla

Ansiomerkkien ja –mitalien saajat, vas. Helge Toivonen, Jari Sairanen, Raija Kärpijoki, Annikki Suikki ja Pekka Teräväinen.

tutustumaan. Muistot konkretisoituvat entisillä kotiseuduilla.

–Evakkojen kokemukset, kirjallisuuden kertomukset ja juhlat ovat tärkeitä

Sirpa Saaristo ja Pask’ojan Eevertti (Pekka Saaristo) esittelivät draaman muodossa Johanneksen naisen kansallispukuhanketta

ihmiselle. Käynnit Karjalassa ja luonnonkauneuden havaitseminen luovat kuvia menneestä elämästä ja kotiseudusta, totesi Hietala.

Uuraalaisnäkökulmia historiaan

Martti Kosonen esitteli havainnekuviin avulla uutta teostaan Pukkisaaren kronikkaa. Hänen mukaansa kirjan lähtökohdista ovat olleet henkilöt, joita valotetaan kysymyksiin ketä ja mistä he olivat ja miten elivät. Historiallisesti teos kattaa 300 vuotta.

Draamaa ja tietoa kansallispukuhankkeesta

Sirpa ja Pekka Saaristo käsittelivät Johanneksen kansallispuvun uusimista draamallisen dialogin avulla. Yleisölle valotettiin hauska tavalla hankkeen taustaa ja tilannetta. Sirpan ja ”Pask’ojan Eevertin” sanailun lomassa yleisölle selvisivät työryhmän koostumus ja asiantuntijaraati ym. pukuhankkeeseen liittyvät asiat. Teko-ohjeet ja kaavat tulevat aikaan kaikkien halukkaiden saataville.

Ansoituneita johannes-seuralaisia

Karjalan Liiton hopeinen ansiomerkki luovutettiin Jari Sairaselle ja pronssinen Pekka Teräväiselle. Johannes-Seuran oman ansiomitalin saivat Raija Kärpijoki, Annikki Suikki, Helge Toivonen ja Pirjo Ruoho. Pitäjälehti Johannekselaisen huomionosoituksena annettiin Aila Savikolle teos Koivu – Suomen kansallispuu. Liikennekirjoituskilpailuun osallistunut Sirkku Riikonen sai teoksen Elämää juoksuhaudoissa. Päätoimittaja Hannu Rastas julkisti samalla uuden kirjoituskilpa-aiheen työnimeltään ”Tarina hänestä”.

Ensi vuonna Johannesjuhlat pidetään Paimiossa, jonne kutsun esitti Pekka Saaristo siteeraamalla aluksi näytelmänsä Silkkikivi loppukohtausta. Juhla päättyi Maamme-lauluun.

– Kaija Sipilä –

Kuvat: Jussi Lempiäinen

TÄSSÄ LEHDESSÄ:

Kirkonrakentamisen sopimus

s. 3

Teemakirjoitushaaste

s. 3

Johannesjuhlista lisää

s. 4-8

Evakkovaelluksella

s. 9

Päätoimittajan kynästä

Johannekselaisen päätoimittaja **Hannu Rastas**

Puoli vuosisataa avustajana

Saimme heinäkuussa viestin Eeva-Leena Onnelan menehtymisestä. Tieto pysäytti muistamaan hänen pitkäaikaisen tukensa lehtityössä ja pysäytti samalla muistamaan, miten monipuolisesti lehden avustajana voi toimia. Johannes-Seura kutsui 50-luvun lopulla lukijoita kirjoituskilpaan evakkoonlähdön kokemuksista. Eeva-Leena Onnela sai ykkössijan kirjoituksellaan, jossa evakkotielle lähti kansakoulun alaluokkalainen. Kilpakiirjoituksen aikaankin hän oli vasta hieman yli parikymppinen ja edusti hyvin harvinaista kirjoittajapolvea. Lehdessä tuo palkittu teksti julkaistiin talvella 1959. Sen jälkeen lehteen on saatu häneltä julkaistavaksi runoja, ajankohtaiskuulumisia, juhlakokemuksia sekä lapsuus- ja koulumuistoja. Näistä viimeisimmät saatiin lehden palstoilta lukea viime vuonna. Lehden avustajana hänet palkittiin noin viisitoista vuotta sitten.

Lappeenrantalaisena hän tunsii rajan läheisyyden ja osasi katsoa myös sen yli niin kuin katkelmassa runoaa:

*Ikkunan takana punertavat vaahteranlehdet.
Vain kahdeksankymmentä kilometriä täältä
punertavat pihlajanmarjat.*

(Johannekselainen 12/1981)

Juhlilta muistettavaa

Sirkku Riikonen ja Aila Savikko saivat juhlilta luettavaa lehden avustamisesta. Aila Savikko (kuvassa) avasi elämänkulkuaan lehden palstoilla tavalla, joka riipaisi ja riemastutti. Tällaiseen kuvaukseen lehden palstat ovat avoinna ja tällaiseen lehti on alun perinkin ollut sopiva sekä läheinen foorumi. Elämän makuun kirpeitä sävyjä myöten.

Sirkku Riikosen muistaminen perustui teemakirjoitukseen ja lapsuuden kokemuksiin tieltä Viipuriin tai takaisin ja vähän itse kaupungissakin. Isoja asioita pienelle kulkijalle. Samalla tuli jälleen kerran todistetuksi tarkkuus, jolla asiat piirtyvät nuoreen mieleen ja ovat sieltä aikanaan käyttöön otettavissa.

Taakse jääneen kirjoitusteeman rinnalle nostettiin jo uusi tehtävä syksyä varten. Siitä on viereisellä sivulla tarkempaakin tietoa, mutta tässä lyhyesti tiivistelmänä: kertokaa elämästä!

Aineiston toimittaminen

Aineiston toimittamiseen on käytettävissä useita eri vaihtoehtoja. Mieluiten otamme vastaan valmiiksi sähköiseen muotoon tehtyä aineistoa eli sähköpostilla toimitettua, mutta kaikki perinteiset menettelytavat ovat edelleen myös käytössä. Sähköpostilla aineiston voi lähettää osoitteeseen hannu.rastas@dlc.fi tai johannesseura@elisanet.fi. Muussa muodossa Johannes-Seuran toimistoon Kaarinan Piikkiössä, osoite: **Johannekselainen**, Toimitus, Myllytie 1, 21500 PIIKKIÖ.

Pyydämme toimittamaan aineiston seuraavasti:

Seuraava numero ilmestyy lokakuussa. Aineiston toimittaminen viimeistään 24.9.2016 mennessä (painopv 6.10).

Lehti lähtee jakeluun suoraan kirjapainosta. Osa tilaajista saa sen jo painopäivää seuraavana päivänä ja kaikki kotimaan tilaajat viimeistään kolmantena arkipäivänä painopäivän jälkeen. Jos aineiston toimittamisesta on kysyttävää tai ilmenee häiriöitä jakeluaikataulussa, ottakaa yhteyttä lehti-toimikunnan jäseniin.

- Lehtitoimikunta -

Kuolleita

Eeva-Leena Onnela, s. 18.4.1935 Johanneksessa, kuoli 3.7.2016 Lappeenrannassa. Muistaen läheiset sekä sukulaiset ja ystävät. Siunaus toimitettu Eeva-Leenan toivomuksen mukaisesti.

Aino Inka Annikki Kesäläinen o.s. Nieminen ent. Koski kuoli 29.6.2016 Turussa. Hän oli syntynyt 26.9.1925 Paimion Toikkalassa. Kaivaten muistavat Arto, Antti perheineen, sis-kot, sukulaiset ja ystävät. Arton sukujuuret Hannukkalassa. Siunaus toimitettu.

Rakkaamme

Helka Hörkkö

o.s. Lipponen

* 5.3.1930 Johannes

† 28.6.2016 Lieto

Nukkui pois meidän mamma, syttyi tähti kirkas taivahalla. Peräsi jätit ikävän kovan, sydämiimme jäit muiston soman. Nyt olet luona enkelten.

Sinua kovin kaivat

Juha ja Paula

Jussi, Wendy, Leena, Olavi ja Liisa

Pasi, Mari ja Hulda

Jaakko ja Siri

Mira ja Timo

Tiina, Tuomas, Lenni ja Tekla

Sukulaiset ja ystävät

Hautaus toimitettu. Kiitos osanotosta.

Rakkaamme

äiti, mummo, isomummo

Kaisu KÄÄRIÄINEN

o.s. Nikkola

s. 7.9.1918 Revonsaari, Johannes

k. 3.6.2016 Hamina

Me kutsumme häntä, mutta hän ei käänny enää. Hän on matkalla lapsuutensa metsiin, sinisen kukan, kultaisen syksyn maahan. Siellä laulavat toisenlaiset linnut.

Rakastavasti muistaen

Pertti ja Larisa

Soile, Marko, Suvi, Pauli

Joni-Pekka, Anne, Senja

Raija ja Jarl-Thure

Anton, Sanna, Laura, Emil

Henrik

Arja

Markus, Matias ja Erkkä

Jarkko ja Kirsi

Okko, Elina, Eino, Aarne

Karri

sukulaiset ja ystävät

Siunattu laajan sukulais- ja ystäväpiiriin saattamana 18.6.2016. Lämmin kiitos osanotosta.

Rakas evakkoäitimme ja ainut isovanhempamme

Vieno Unelma Katajainen

o.s. Pyökäri

* 11.3.1920 Johannes Revonsaari

† 19.7.2016 Littoinen

Oi kesän lempeät tuulet hänet mukaanne ottakaa ja kauaksi viekää sinne missä siintää Karjalan maa. Sinne kotisaaren hietaan hänet hellästi peitelkää. Siellä meren ja tuulen tuoksuun lepoon iäiseen hän jää.

Rakkautella kaivat

Pertti ja Tuula

Anette perheineen

Johanna perheineen

Liisa ja Tauno

Imma ja Tapio

Ritva ja Markku

Anne perheineen

Jouni

Eira ja Christer

Rami perheineen

Jenni perheineen

Matti ja Tuula

Ronnie

Stefanie

Jukka ja Helena

Jan perheineen

Hanna ja Sergio

Mauri-veli

Sukulaiset ja ystävät

Siunattu Revonsaaren hiekalla läheisten läsnä ollessa. Kiitämme osanotosta. Lämmin kiitos Palvelutalo Värttinän Vaarintuvan hoitajille äitimme hoidosta.

Kaisu-tätini muistolle

Elettiin vuotta 1918, kun 7. syyskuuta pieni tyttö näki päivänvalon. Hän syntyi sisarusarjan toisena lapsena ja hänen jälkeensä syntyi vielä kuusi sisarusta. Silloin elettiin raskaita aikoja Suomessa kuten tiedämme ja edessäpäinkin oli ko-vat koettelemukset. Tulivat sodat, tuli kodista lähteminen kahdesti ja kodin menettäminen lopullisesti: täytyi jättää kaikki ja aloittaa elämä alusta. Me sotien jälkeinen suku-polvi sekä sitä nuoremmat tuskin koskaan ymmärrämme sitä kaikkea täysin. Niin tätinikin matka vei ensin Paimioon ja sieltä sitten Haminan seuduille. Hänellä oli aviomies ja pieni poika jo vuonna 1941, ja sittemmin perhe kasvoi vielä kolmella lapsella. Oma isäni ei koskaan puhunut Karjalan ajoista eikä sotavuosista juuri mitään. Mutta tätini on ker-toillut paljon, ja hänen kanssaan olemme käyneet entisillä kotipaikoilla Johanneksen Revonsaaressa, viimeksi 2009. Tätini on opettanut kotiseurakuntaa sekä ennen kaikkea sen, ettei ihminen saisi koskaan unohtaa juuriaan. Lisäksi hän on kertoillut monen monet tarinat omasta lapsuudestaan ja nuoruudestaan; hän on myös opettanut positiivista ja rehtiä elämänasennetta. Hänen luokseen on voinut aina mennä, koskaan ei ole tullut sellaista oloa, ettei otettaisi vastaan.

Kun sitten 3. kesäkuuta saimme suruviestin, että täti oli nukkunut pois, sitä oli hyvin vaikeaa uskoa. Kyllähän sen toisaalta ymmärsi, kun otti huomioon hänen korkean ikänsä, mutta silti mieli soti sitä tietoa vastaan. 18. kesäkuuta saa-toimme hänet viimeiselle matkalle myrskysään vallitessa, taivas itki kanssamme. Hänen avonaisen hautansa äärellä, heittäessäni hiekkaa hänen arkulleen lausuin: ”Täti, kiitos kaikesta.” Kätkin sydämeeni kaikki rakkaat muistot.

Nyt on isäni sisarusarjasta viimeinen side katkennut, jäljellä ovat vain muistot, mutta ne ovatkin sitten kultaakin kalliimpia. Tätini muistotilaisuudessa kuulemamme kauniin laulesityksen sanoin ”Mun sydämeni tänne jää aina asuin-paikalleen, sen tavoitat jos haluat, vaik maa ois laulun”.

- Kaisu-tädin veljentyttö Satu -

Merkkipäiviä

90 vuotta

Inkeri Ilona Kyrölä (o.s. Kaijanen) 30.7.2016 Kaarinassa. Juuret Johanneksen Koskijärvellä.

80 vuotta

täytti 26.7. Kaarinassa Tuulikki Kukkonen Kukkolasta

Matkoilla merkkipäivänä

Merkkipäivänä 13.9.2016 ei juhlia ennen eikä jälkeen. Matkoilla. Helmi Jaakkola.

Syntyneitä

Kolja Dionisio Kukkonen synt. 3.8.2016 Turussa. Vanhemmat Eeva Kukkonen & Frediano Bortolotti, isov. Heimo Kukkonen ja Riti Kukkonen o.s. Salmikivi, Lucio Bortolotti ja Ondina Russi ja isoisovanhemmat Lahja o.s. Haltia (Haltiansaari) ja Vilho Kukkonen (Kaijala).

Tapahtumakalenteri

SYYSKUU

5.9. Porin seudun johannekselaiset kokoontuvat klo 18 Ravintola Liisanpuiston Krouvari-kabinetissa Liisankatu 20.

17.9. Perinne käsityökerho klo 11 alkaen Johannes-Seuran toimistolla (Myllytie 1, Piikkiö)

LOKAKUU

15.10. Päättilän koulupiiriläisten syyskokous klo 13 Littoisten monitoimitalolla.

15.10. Perinne käsityökerho klo 11 alkaen Johannes-Seuran toimistolla (Myllytie 1, Piikkiö).

Johannes-Seuran toimiston aukioloajat

Syyskuu

LA 3.9.	11-15
KE 7.9.	12-17
KE 14.9.	12-17
LA 17.9.	11-15
KE 21.9.	12-17
KE 28.9.	12-17

Lokakuu

LA 1.10.	11-15
KE 5.10.	12-17
KE 12.10.	12-17
LA 15.10.	11-15
KE 19.10.	12-17
KE 26.10.	12-17

Päätilän ”managerin” kasikymppiset

Päiviä vietettiin 3.7. Kangasniemellä Syvälahden lavalla. Juhla alkoi laululla Satumaa, jonka esitti hienoääninen **Juha Vartiainen**. Onnittelijoiden joukossa oli iso joukko entisiä huippu-urheilijoita, valmentajia, urheilujohtajia, urheiluvaikuttajia, henkilökohtaisia ystäviä ja meitä sukulaisia. Lopuksi onnea toivotti tangokuningatar **Marita Taavitsainen** laululla André.

Sinkkosen Kari syntyi Johanneksessa Päätilän kylässä 10. tammikuuta v. 1936. Eipä tainnut ”Aunekka” (**Sinkkosen Aune**) ristiäisissä aavistaa mitä pojasta isona tulisi.

Sitten tuli sodat ja monien evakkovaiheiden jälkeen sodan loputtua koti löytyi Porin Pinomäestä ja urheiluseuraksi tuli Lattomerén Urheilijat. 1950-luvun alussa Sinkkosen Ale rakensi talon Piikkiöön ja perhe muutti Turun naapuriin, seuraksi tuli Turun Urheiluliitto.

Ura valmentajana alkoi 1961 Karin juoksukouluna, joka muuttui 1968 nimeksi **Kari Line**. Ura jatkui 1966-1968 piirivalmentajana ja 1968-1982 SUL:n leivissä lajipäällikkönä. Italiassa oli välillä konsulttihommia 1973-1974. Karin henkilökohtaisesti valmentamista urheilijoista yksi on olympiavoittaja ja kaksi maailmanmestareita. Lisäksi hänen suojattinsa ovat saavuttaneet 200 Suomen mestaruutta ja 456 muuta SM-mitalia.

Näin sitä Johanneksen pitäjän pieni Päätilän kylä oli lähettänyt poikansa antamaan oman panoksensa Suomen kestävyysjuoksun kunnian päville.

Leppoisia eläkepäiviä Karille ja Raijalle.

tv. Äijäskän Petun Hanski

Yhteistyösopimus on allekirjoitettu

Heinäkuun lopulla Sovetskissa järjestettiin sopimuksen allekirjoitustilaisuus, jossa Johannes-Seura ja Sovetskin Ortodoksinen seurakunta ovat vahvistaneet yhteistyön kirkonmäelle nousevan ortodoksisen kirkon rakentamiseen liittyen. Sopimuksen todistajina ovat Sovetskin kaupunki, Kaarinan kaupunki ja Viipurin piirihallinto.

Sopimus painottuu rakennus-aikaisiin menettelyihin ja sitä tullaan täydentämään myöhemmin rakennusajan jälkeisen alueen kunnostuksen ja kunnossapidon osalta. Sopimus antaa johannekselaisille ryhmille mahdollisuuden käydä seuran pystyttämällä muistoristillä myös rakennusaikana, siihen liittyvistä pelisäännöistä tiedotetaan seuran toimesta vielä tarkemmin. Kuvassa allekirjoituksen jälkeen vasemmalta Kaarinan kaupunginjohtaja **Harri Virta**, seuran puheenjohtaja **Janne Aso** ja Sovetskin kaupunginjohtaja **Andrei Nekrasov**.

Terveisiä rapakon takaa – Annu Karvanen

Maaliskuun Johannekselaisessa julkaistu **Karwainen** suku – kirjoitus sai **Rauno Väntsin** muistelemaan Viipurin Lauluveikkojen konserttikiertuetta USA:han ja Kanadaan v. 1973 (Johannekselainen 5-2016). Suomen pääkonsulin virastossa oli tuolloin lähetystösihteerinä **Annu Karvanen**.

Internet on itselleni maailmanlaajuisen arkisto, niin tässäkin tapauksessa. Koulukaverit-sivustolta löytämäni sähköpostiosoite ei toiminut, mutta sain sivulta vihjeen etsiä **Adele Hagen** -nimistä henkilöä. New Yorkin Suomikirkon yhteystiedoista löytyi eräs Adele Hagen ja hänen sähköpostiosoitteensa. Bingo!

Adele Annikki Hagenin, s. **Karvanen**, sukujuuret ovat isän puolelta Sakkolassa. Sakkolasta tunnetaan mm. **Nils Peersson Karfuain** vuodelta 1614. Koivistolla, mistä Johanneksen Karvasetkin ovat lähtöisin, mainitaan eräs 1500-luvun puolella syntynyt **Peer Karfuainen** – liekö samaa sukua?

Annu, kutsumanimensä hän sai pikkuveljeltään, syntyi Kurikassa v. 1944 ja muutti parin vuoden ikäisenä perheensä mukana Punkalaitumelle. Ulkoasiainministeriön palveluksessa hän oli vuodet 1961-1982, toimipaikkoinaan Helsinki, Washington, San Francisco, Washington, Helsinki ja Havanna.

Annu kertoo muistavansa hyvin tuon Viipurin Lauluveikkojen menestyksekkään konsertin, joka oli niin hieno, että siitä jäi ikuiset muistot. Konsertti oli Oaklandissa, ja sen jälkeen oli alu-

een suomalaisten järjestämä illallis- ja tanssitilaisuus. Kuorolaisille oli järjestetty majapaikat, ja Annun muistikuvan mukaan Raunon ja parin muun kuorolaisen isäntäväessä oli johannekselaisia. Heidän nimiään Annu ei enää muista.

Kuten eläkeläisillä yleensä, Annulakin riittää kiirettä. Milloin hän hoitaa lapsenlapsiaan Pennsylvaniassa, milloin leipoo tarjottavaa ja järjestää kahvitukisia Suomikirkon tilaisuuksiin. Hän on Suomikirkon kirkkovaltuuston jäsen.

Adele ”Annu” Hagen lähettää lämpimät terveiset hänet mahdollisesti tunteville ja muistaville, erityisesti Väntsin Raunolle.

– Marjatta Haltia –

Suomikirkko

New York Finnish Lutheran Congregation, NYFLC – tuttavallisesti **New Yorkin Suomikirkko** – on **Evangelical Lutheran Church in America**, ELCA:n suomenkielinen seurakunta. Seurakunnan toimialue ulottuu läpi Yhdysvaltojen pohjoisen itärannikon, Washington DC:sta aina Bostoniin saakka. Messuihin kokoonnutaan New Yorkissa, Washington DC:ssa ja Philadelphiassa. Bostonissa pidetään lisäksi mahdollisuuksien mukaan joulun- ja pääsiäiskirkkoja. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ulkosuomalaistyö tukee seurakunnan toimintaa.

Lähde: <http://www.finnchurch.org/>

HAASTE LUKIJOILLE: kirjoita henkilötarina

Syksyn kirjoitusteemaksi on valittu henkilötarina. Sinulla on hyvin todennäköisesti lähipiirissäsi, suvussasi tai tuttavapiirissäsi persoona, jonka vaiheista tai yksittäisistä tapahtumista ei ole ennen lehdessämme kirjoitettu. Tai sinulla on oma näkökulmasi siihen, mitä on jo ollut esillä. Voit siis kertoa koko elämäнкаaresta tai valita hetken, joka ansaitsee tulla muistetuksi. Sen mukaan kirjoituksen mittakaavakin voi olla vapaasti viisi sivua tai viisi riviä.

Kirjoituksesi kohde voi olla syntyperäisesti johannekselainen tai myöhempiä sukupolvia, sukuun evakkotaipaleilla liittynyt tai tullut muulla tavoin johannekselaisten kanssa kosketuksiin kotimaan taikka maailman turuilla. Tärkeintä on, että kyseinen persoona on itsellesi jäänyt mieleen ja merkitsee tässä päivässä tai menneissä. Voit kertoa henkilöstä, joka on sinua vanhempi tai on nuorempia sukupolvia. On myös mahdollista, ettet ole kyseistä henkilöä itse tavannut, vaan hän on olemassa tarinoiden kautta tai muiden aineistolähteiden muodossa.

Ja jälleen kerran voi muistuttaa siitä, että kirjoitustyyli on vapaa. Voit kirjoittaa asiatyyllillä, pakinatyyllillä, runomuodolla tai vaikkapa sähkösanoman kaavalla. Oheen saa liittää henkilökuvia, miljöökuvia ja tapahtumakuvia, karttoja, piirroksia. Kaikkea sitä, mikä auttaa asiassa.

Julkaisemme saatua satoa ensi vuoden lehdissä ja pyydämme siksi toimittamaan kirjoitukset seuran toimistoon tai sähköpostitse seuralle tai lehden päätoimittajalle 21.12.2016 mennessä. Yhteystiedot löytyvät lehden takasivulta. Nimimerkilläkin saat esiintyä, mutta silloin toivomme tietoa myös tekijästä nimimerkin takana. Osallistujien joukosta valitsemme myös kirjapalkitsemisen kohteita.

– Lehtitoimikunta –

Johannesjuhlat 30.7.

Marjatta Hietala (o.s Puusa) – Juhlapuhe Johannesjuhlissa 30.7.2016

Viipurin vaikutus Johanneksen asukkaiden arkeen ja juhlaan

Keskityn esityksessäni 1900-lukuun ja erityisesti itsenäisyyden aikaan, joka merkitsi Karjalassa taloudellisen ja henkisen nousun aikaa. Jos olisin aloittanut isoäitini syntymävuodesta 1865, olisi Pietarin vaikutus voimakkaampi. Saaristolaiset toimittivat Pietariin kiiskiä ja kananpoikia.

Viime vuosina on Viipuria ja Viipurin läänin koskevaa tukimusta ilmestynyt kymmenittäin ja sadat kotiseutu- ja sukukirjat täydentävät kuvaamme kadotetusta Karjalasta. Haastattelut avasivat monet huomaamaan johannekselaisten elämää ja arvomaailmaa. Itsekin olen haastatellut lähisukua Johanneksen Kaijalassa asuneita äitiäni Maire Rastasta ja isääni Nikolai Puusaa. Karjalainen elämänmuoto ja -tavat tarttuivat kotona ja koulussa, sillä oma kouluni, Kouvolaan tyttölyseo oli entinen Viipurin toinen tyttökoulu, joka siirrettiin vuonna 1940 Kouvolaan jossa se jatkoi viipurilaista perintöä. Koulun 80-vuotisjuhlaa juhlimme tulevan syyskuun 3. päivänä.

Kouvolaan tyttölyseossa oli monia Viipurista siirtyneitä opettajia, joka kertoivat Viipurin kulttuurielämästä ja kansainvälisyydestä. Koulussamme arvostettiin musiikkia ja kuvaamataitoa. Opimme laulamaan saksalaisia liedejä, organisoimaan myyjäisiä ja järjestämään juhlaa. Näyttelimme Kyllikki Mäntylän kirjoittamaan näytelmää Opria ja Oleksia. Kotona ja luokkatoverien kodeissa menetetty Karjala oli läsnä ja kodeissa puhuttiin karjalan murretta. Opiskeluaikani liityin luonnollisesti Viipurilaiseen osakuntaan. Viipuri näkyi Kouvolaan myös yrityksissä, sillä Kouvolaan siirtyi viipurilaisia yrityksiä muun muassa Olkkujen omistuksessa ollut Papulan vesitehdas, nykyinen Kouvolaan Lakritsi.

Johannes oli rannikko- ja saaristolaispitäjä, jossa on tavattu asutuksen jälkeä 3000-2000 v. eKr. Viikingit etsivät 1100-luvulla suojaisia rantoja Suomenlahden pohjukasta ja sata vuotta myöhemmin Karjalan kannaksen rannikolle ja saaristoon syntyi pysyvämpää asutusta. Rokkalanjoki oli väylä merelle ja sen rannoilta tavataan ensimmäisiä kyliä 1500-luvulla.

Johannekselaiset ovat olleet suurelta osin ”rantakansaa ja saarelaisia” –kuten johannekselaisia nimitettiin. Viipurinlahti veti puoleensa ympärillä asuvia ja ruotsalaisia. Sisämaassa asuvat tulivat kalastamaan tai hylkeenpyyntiin Viipurin lahdelta, Koivistolle ja Uudenkirkon vesille. Myöhemmin saksalaiset yrittäjät löysivät Viipurin. Kannas on ollut idän ja lännen välissä. Vuosisatoja meri on yhdistänyt kannakselaiset Viipuriin ja Baltian maihin. Tiedän, että jotkut esivanhemmistani omistivat tai olivat osakkaina laivoilla, joilla kuljetettiin puutavaraa Baltian satamiin. Uuraan satama tuli monille tutuksi, sillä se tarjosi lisäansioita johannekselaisille laivojen lastaustöissä.

Johannes kuului kansainvälisen Viipurin vaikutusalueeseen. Matkaa Viipuriin kertyi kirkonkylästä maanteitse 25 kilometriä, mutta Koivisto - Viipuri radan valmistumisen jälkeen (1924) matka taittui rautateitse nopeasti. Maantie välillä Viipuri -Terijoki oli ahkerassa käytössä. Johannes soveltui

Kuva Jussi Lempiäinen

hyvin viljelymaaksi, sillä maassa oli kasvuvuomaa. Isälläni oli tapana verrata johannekselaisia pelloja mustan mullan alueisiin.

Viipurin vaikutus on näkynyt hyvässä ja pahassa

Miten Viipurin vaikutus näkyi Johannekselaisten arjessa? Kun tarkastellaan kehitystä pitkällä aikavälillä viipurilaiset yrittäjät ovat perustaneet lastejaiteita Kukkolaan ja Rokkalaan, joiden toimintaan tarvittiin puuta siinä määrin, että kerrotaan viipurilaisten yrittäjien keinotelleen itselleen johannekselaisia kyliä ”lahjoitusmaiksi” 1700-luvulla. Tavoitteena oli turvata tehtaalle tarvittavan puun riittävyys. Isonvihan aikana Johanneksen kylissä on koettu nälkää ja tuhoa. Verorevisioluettelossa on maininta hävityksistä ja köyhyydestä, myös sukun talossa: Kaijala numero kolme.

1800-luvulla Viipurista kehittyi pääosin kauppa- ja hallintokaupunki. Merellinen sijainti ja Pietarin läheisyys loivat hyvät edellytykset yritystoiminnalle ja teollisuudelle. On helppo ymmärtää, miksi saksalaiset kauppiat kuten Hackmanit siirtyivät 1800-luvun alussa Viipuriin. Viipuri oli saksalaisuuden äärimmäinen vartiopaikka Pohjan perillä.

Tutkimuksista tiedämme että Viipuri oli ennen talvisotaa 70 000 asukkaan vireä monikulttuurisin kaikista Suomen kaupungeista, Suomen kakkoskaupunki, jossa toimi useita huomattavia vähittäis- ja tukkukauppoja: Sergejeffit, Hallenbergit, Häkli et Lallukka, vain muutamia mainitakseni. Viipurissa löytyi suvaitsevaisuutta vähemmistöryhmiä kohtaan, teknistä taitoa ja innovaatioiden nopeaa omaksumiskykyä. Viipurissa yhdistyivät kansainvälisyys ja paikallisuus. Kaupan osuus työllistäjänä kasvoi 1920-luvulle tultaessa voimakkaasti. Ammatissa toimivista viipurilaisista 20 prosenttia sai toimeentulonsa kaupasta. Myös virkamiehet, toimihenkilöt, opettajat, konttoristit ja työnjohtajat muo-

dostivat merkittävän ryhmän Viipurin asukkaista.

Viipuri oli johannekselaisille maataloustuotteiden markkinapaikka, ostoskaupunki ja joillekin koulukaupunki. Johannekselaiset kauppiat hakivat myytävän tavarahan joko hevoskyydillä suoraan Viipurista tai tavarat saapuivat laivalla Vaahtolaan. Nikolai-isäni valjasti aamuyöllä hevosien ja lähti neljältä monien Kaijalan miesten tavoin viemään torikuormaa Viipuriin. Matka taittui hevosella kolmessa tunnissa. Usein oli niin pimeää, että mukaan oli otettava lyhty. Äitini Maire kertoo, että Rastaan miehet veivät torikuormia ensin kahdella hevosella, mutta auton hankkimisen jälkeen kolmasti viikossa. Auto hankittiin 1920-luvun lopulla.

Viipurista isäni muistiin on jäänyt lapsuuden ajalta 1920-luvun alusta kauppatorin lähellä sijainnut Paajanen-Karkiaisen tukku- ja vähittäiskauppa. Kaupan välittömässä läheisyydessä oli maalaisten hevosia varten tilava piha, johon oli rakennettu pitkät puomit hevosien kiinnittämistä varten, Hevosmiehille oli varattu lämmin tupa levähdystä varten. Erinomaisen palvelun johdosta kaupasta tuli maalaisten suosittu ostospaikka.

Tätini kävivät Viipurissa ompelupissa. Kun tätini oli evakossa Perttelissä, kysyi joku paikallinen asukas: ”Onko täällä ketään, joka osaa käyttää ompelukonetta?” Tätini loukkaantuivat sillä he olivat ammattitaitoisia ompelijoita. Oppinsa he olivat saaneet Viipurissa venäläissyntyisten ompelijoiden ateljeessa. Tämä on esimerkki karjalaisia kohtaan tunnetuista ennakkoluuloista. Evakkoihin suhtauduttiin eri tavoin eri paikkakunnilla ja käsitys karjalaisista ei pohjautunut ainakaan Topeliuksen Maamme kirjan kuvauksiin tai englantilaisyntyisen Alec Tweedien matkallaan kirjaamiin kuvauksiin. Hän ihaili matkallaan 1896 suomalaisten kykyä omaksua nopeasti uusinta teknologiaa

ja innovaatioita sekä naisten ja miesten tasa-arvoista asemaa ja koulutusta. Kannaksella uusin teknologia oli otettu nopeasti käyttöön, sillä kaasuväli syttyi Viipurin kaduilla 1860-luvulla ja sähkölinjoja alettiin vetää 1890-luvulla.

Viipurissa oli viidelläkymmenellä lääkäriellä vastaanotto 1930-luvulla. Näiden vastaanotoille mentiin, ellei Johanneksen kunnanlääkärillä ollut apua. Myös Viipurin lääninsairaalassa hoidettiin johannekselaisia. Apua ei aina löytynyt Viipuristakaan, ei esimerkiksi neljä-vuotiaalle äitini pikku-sisarelle Helmille, jolla oli aivokalvontulehdus ja jota käytettiin neljällä viipurilaisella lääkäriellä turhaan, sillä antibiootit eivät olleet saapuneet Suomeen.

Kansa luotti myös maallikkoparantajiin, joiden toimintaa lääkintöhallitus pyrki rajoittamaan. Ammattilääkäreiden kieli tuntui vieraalta ja siksi maaseudulla turvauduttiin edelleen kansanparantajiin. Isäni on kertonut käynnistä Viipurin Kelkkalassa artikkelissaan Kansanperinteen mukaisia parannuskeinoja ja lääkkeitä entisaikaan, teoksessa Karjalainen kylätie (s.178-187). ”Viipurin Kelkkalas asu kaksikymmentä vuorokautta Lapin Ukko niminen mies, jota myös Lapin noijaks kutsuttiin. Miun sisollain ol kova hampaan pakotus, Poski ol oikee turvoksis ja koko oleminen ol tuskaista. Mie läksin hänt viemää Lapin Ukon luoks. Ens myö mäntii laival Viipurii ja siit isvossikal Kelkkalaa, Mie haastoin siskoin puolest häne vaivain. Lapin Ukko kutsu istumaa hänt vasta-päättä oleval tuolil, otti siskojain leuvat kii ja katso oikee pitkää häänee päi ja silmiä. Ja lopult hää kysy siskolt, et pakottaaks viell? Sisko vastas et ei ennää. Myö ajettiin isvossikal takasi möljäl ja lähetti laival kottii. Laivas turvont poski puhkes ikene puolelt ja suust rupes tulemaa paljo mättää. Samal poski alko sullaa ja hampaan pakotus jäi Lapin Ukon luo.”

Viipurilaisista yrittäjistä johannekselaisia lähellä olivat saksalais-syntyiset Hackmanit, jotka perustivat Johannekseen modernin Hackmanin paperi- ja selluloosatehtaan ja tukivat laajalti kansansivistystyötä ja lastensuojelutyötä. Hackmanneista mainitsen Wilhelm Hackmanin (1842-1925) joka jatkoi isänsä jälkeen puutavaravientiä, rahtausa sekä sahateollisuutta. Hän osasi ennakoita tulevia tarpeita ja laajensi yrityksen monialayritykseksi aloittamalla kynttilä-, saippua- ja oluteteollisuuden. Hän oli perustamassa Suomen Höyrylaiva osakeyhtiötä ja aloittamassa Outokummun kuparikaivostoimintaa. Hackman valittiin Viipurin kaupunginvaltuuston ensimmäiseksi puheenjohtajaksi ja hän vaikutti kokonaista 34 vuotta merkittävästi Viipurin kehittämiseen kaupunginvaltuustossa. Hän tuki hyväntekeväisyystyötä, taidetta ja kannatti kotiteollisuuskoulun perustamista.

Uusimmat keksinnöt ja taidot levisivät sekä sanomalehtien että erilaisten neuvonjen toimesta. Viipurin maanviljelysseura ryhtyi kierrättämään malliesineitä, kirveensarsia ja muita työkaluja. Viipurin läänin syntyi käsityökouluja ja kutomakouluja, sen innokkaimpia kannattajia oli itse Hackman, joka toimi johdokunnan puheenjohtajana. Merkittävä tapahtuma oli maatalousnäyttely (1934) Kaijalassa. Viipurilaiset saapuivat ei vain näyttelyihin vaan myös ravustamaan Rokkalan joessa.

Viipurista hankittiin kihlat, vihkisormukset ja häälahjat, puvut ja päällystakit. Johannekselaiset näkivät läheltä kaupunkilaiselämää jota ihailtiin Raskaimmat Viipuri-muistot liittyvät sotaan, kun Kaijalasta lähdettiin 1944 kesäkuussa päivää ennen kuin Rokkalan joen sil-

lat räjäytettiin, Isoäitini ja kummitätini kiersivät Viipurin. Se oli sekä fyysisesti että henkisesti raskas matka. He kiersivät kävellen Viipurin ja saapuivat Lapteenrannan tielle.

Paikoilla on tärkeä merkitys ihmisten elämässä. Paikkojen kokeminen tuo muistot eläviksi. Eeva Kilven runoa Elämän evakkona lainaten

”Ja sielläkin kuulemma lehtii puut ja sielläkin koivikot tuuhettuut, käki kukkuu sielläkin tottakai – ja kui se nyt muuten vois olla?”

Eeva Kilpi tarkoittaa Hiitolaa syntymäpitäjänsä. Valokuvissa esitetyt maisemat, pihapiirit, järvenrannat ja ”koivikkohaarat” alkavat elää, kun pääsee näkemään omin silmin valokuvassa esitetyn maiseman, rakennusten kivijalat tai polut menetetystä Johanneksessa. Innostus omaehtoiseen kokemiseen ja ympäristön havainnoimiseen on pohjana Karjalaan suuntautuneelle kotiseutumatkailulle. Kertomukset ja kuvaukset kotiseutumatoista elävöittävät Johannekselainen lehden ja Karjala lehden sivuja numerosta toiseen. Niissä tallentuvat kymmenien tuhansien ihmisten muistot ja kipeät kokemukset. Pitäjäjuhlat ruokaperinteeseen osoittavat karjalaisen kulttuurin elinvoimaa. Karjalaiset, johannekselaiset heidän mukanaan kuuluvat selviytyjiin.

Olen korostanut monessa yhteydessä että evakkopoluilla olivat ammattipsykologit ja kriisityöntekijät kaukana, naapurit hajallaan. Jälkeenpäin lohtua ovat tuoneet paitsi yhteisten kokemusten jakaminen ja haasteleminen pitäjäjuhlissa ja kotiseutumatoilla myös kirjailijoiden kuten Eeva Kilpi ja Laila Hietamies (Hirvisaari) kuvaamat ihmiskohtalot, joihin monen on ollut helppo samaistua ja joista moni karjalainen löysi oman tarinansa.

Johanneksessa syntyneet tai yhä harvemmat siellä vaikuttaneet asukkaat kokevat vehreän Johanneksen eri tavalla kuin me, joiden kosketus Johannekseen on siellä syntyneiden ja elämäntyönsä tehneiden henkilöiden kerronnan, muisteluiden, kirjoitusten, kirjeiden ja valokuvien varassa. Muistot konkretisoituvat kun toisen tai kolmannen polven johannekselaiset pääsevät tutkimaan isänsä tai äitiensä, isoisiensa ja isoäitien-sä synnyinseutuja, entisiä asuinsijoja ja leikkipaikkoja.

Isäni ja äitini kuvaukset Johanneksen Kaijalan kylästä alkoivat elää, kun pääsin äitini kanssa katsomaan Rastaan mäkeä, jossa vielä 1990-luvun alussa olivat jäljellä omenakellarin rauniot ja yksi omenapuu. Kun vierailimme äitini ja sisareni kanssa Kuoppamäellä, johon isäni oli vuonna 1928 veljeksineen rakentanut talon, oli talo todella erilaisten, mitä se oli suomalaisten aikana. Talon perustuksille venäläiset olivat rakentaneet talon. Tuttuuden tuntua toi isäni istuttama kuusiaita, joka oli nyt kasvanut kymmenien metrien pituiseksi ja muutama omenapuu.

Kävellessäni ensi kertaa 1990-luvulla Kaijalan kylätietä totesin, että vanhempieni kuvaukset pitivät paikkaansa. Luonnon kauneus ja valtava kasvuvuoma olivat todellisuutta. Kylätiellä kävellessä oli helppo kuvitella miten 1920- ja 1930-lukujen valtava innostus maanviljelyyn ja puutarhan hoitoon näkyi hyvin hoidetuilla pelloilla ja pihloilla ja miten juureksia täynnä olivatkaan hevosten vetämät kuormat, jotka kulkivat kohti Viipurin toria. Maatalousnäyttelyssä saadut palkinnot ja kunniakirjat koristivat pirttien seinä ja kaikkialta kuului iloista haastamista.

Näiden kokemusten jälkeen on helpompi ymmärtää johannekselaisten ikuista ikävää menetettyyn kotiseutuun.

Johannesjuhlat 30.7.

Puhe Johannesjuhlien kirkkotilaisuudessa Kaarinassa

2. Moos. 33:15
Mooses sanoi: ”Älä vie meitä täältä pois, ellet itse kulje kanssamme.”
Näin rukoili kansansa johtaja, jonka olisi pitänyt johdattaa väkensä kohti tuntematonta tulevaisuutta. Yhteistä taivalta oli jo pitkälti takanapäin. Olisi ollut helpompaa pysähtyä paikoilleen. Mutta matkaa oli jatkettava. ”Älä vie meitä täältä pois, ellet itse kulje kanssamme”, oli pyyntö Jumalalle.
Mitä ajatuksia on mielessämme, kun olemme aloittamassa juhlapäiväämme? – Vastaus tähän kysymykseen on varmasti moninainen. Yhdessä joudumme toteamaan ainakin, että juhlimme perinne on jo pitkä. Ensimmäiset viralliset Johannesjuhlat pidettiin vuonna 1950.

Näyttää siltä, että kun kotiseudun menettäminen oli vielä silloin ajallisesti lähellä, ikään kuin tarrauduttiin toinen toisiinsa. Oli tarvetta keskustella siitä, mitä oli oikein tapahtunut ja missä nyt mentiin. Tutut naapurit, tutut kyläläiset, oman pitäjän väki, jonka kanssa oli eletty Karjalassa, loivat turvallisuuden tunteen täällä uusilla alueilla.
Tänään tarkastellaan asioita monella tapaa uusista lähtökohdista.
Mutta Johannesjuhlat tahtovat edelleenkin koota entisiä johannekselaisia, heidän jälkeläisiään ja ystäviään ”juurihoitoon”, iloitsemaan yhteisestä perinnöstä, näkemään vanhoja tuttuja ja tutustumaan uusiin.
Johannesjuhlien yhteydessä on tahdottu myös asettua Jumalan kasvojen eteen. On tahdottu hiljentyä menneiden sukupolvien muiston äärelle, heidän työnsä ja vaivannäkönsä äärelle, joiden hedelmistä me olemme saaneet nauttia. On tahdottu pysähtyä ajattelemaan heitä, jotka antoivat raskaan uhrin isänmaamme vapauden puolesta. Samalla on helppo ajatella omaa elämäämme. Olemme osa sukupolvien saattoa, joka kulkee kohti avointa tulevaisuutta.
Raamatun suuri lahja on se, että saamme turvallisesti sanoa: ”Älä vie meitä täältä pois, ellet itse kulje kanssamme.”
– Paavo Väntsi –
Kuva: Pekka Lainio

Johannesjuhlissa hauskoja tapahtumia ja tapaamisia!

Oli vuosi 2008 ja kevät. Olimme olleet perheen kanssa ensimmäistä kertaa kotiseutumatkalla Johanneksessa ja nyt olimme Vistamatkojen bussissa tulossa Turkuun. Matkan aikana olimme päättäneet, että nyt ensimmäistä kertaa aiomme osallistua myös kotiseutujuhlaan, joka perinteisesti pidetään heinäkuun viimeisenä lauantaina.
Emme tunne Kaarinaa sen paremmin, ja ehkä juuri siksi olimme matkan aikana kyselleetkin paikkaa, missä siellä Kaarinassa juhla pidetään. Kun sitten olimme bussilla Kaarinan kohdalla, näytti Pentin Hannu sormellaan Kaarinan lukiota Voivalantiellä ja sanoi: ”Tuolla on sitten tänä vuonna (2008) Johannekselaisten kotiseutujuhla, sinne sitten tulette.” Ok. Se oli hyvä tieto.
Oikeaan aikaan, mutta väärässä paikassa.
Kun sitten juhlien aika koitti, ajelimme Turusta Kaarinaan Voivalantielle, Kaarinan lukioon. Ihmettelimme ja hämmästelimme! Koulun pihalla ei ollut minkäänlaista liikettä, ei ristin sielua ja meille syntyi mielikuva siitä, että nyt olemme väärässä paikassa niin kuin Heikki Kinnunen toimittajana eräässä television sketsissä. Emme nähneet ensin ketään, keneltä olisimme edes kysyneet, kunnes sitten paikalle ilmestyi

kolme tyttöä, joilta saimme tietää, että siitä paikasta, pienen matkan päässä, on toinenkin koulu. Siellä sitten tavattiin tutut ja tutuksi tulevat.
Kiitos parkkipaikan näyttäjälle!
Nyt 2016 oli juhlien paikkana Voivalantiellä sijaitseva Kaarinan lukio. Oli helppo löytää kun kerran tiesi paikan, kokemuksen kautta. Jo kaukaa näimme, että autoja oli paljon ja parkkiruudut täynnä. Parkkipaikalla oli mies ohjaamassa tulijoita. Kysyin häneltä, saiskohan viedä meidän naiset ensin hieman lähemmäs sisäänkäyntiä, tulisin sitten tuomaan auton takaisin. Nyt olemme kiitollisia tälle miehelle, sillä hän sanoi: ”Kuule, sinä voit ajaa ja jättää autosi ihan sinne pääsisäänkäynnin lähelle, erään pakettiauton taakse, siellä on teille juuri sopiva parkkipaikka.” Kiitin ja löysin paikan.
Punakukallinen uusi kesäpaitani...
Halattiin tuttuja ja kuultiin kuulumiset! Oli Janssonin Armas ja Tauno, mutta miksi Kauko ei ollut Seijan mukana? Näin edettiin ja tuttuja tavattiin. Kesän tilaisuuksia varten olin ostanut Uttulasta lyhythihaisen, kauniin punakukallisen kesäpaidan. Olin juuri lähdössä vessasta ja pesin käsiäni, kun havaitsin, että eräs vanhempi mies avasi vessan oven

ja ilmeisesti säikähti, perääntyi, mutta tuli kuitenkin takaisin. Kuuli, miten mies nauroi muille vessassa oleville, miten hän luuli avanneensa naisten vessan oven. Joku sieltä perältä tokaisi, että jos niin olisi käynyt, niin olisi mies lentänyt ulos ja äkkiä sieltä naisten puolelta. Nauroivat suureen ääneen. Sitä se teetti, minä ja nätti punakukallinen kesäpaitani!
Sitten tapasimme tutun...
Vähän ennen pääjuhlan alkua istuimme koulun ruokalan pöydässä, ja samaan pöytään tuli istumaan tuttu rouva jo vuosien takaa. Irma Sinervo oli rouvan nimi. Olimme tulleet tutuksi Irman ex-miehen kautta. Hänen ex-miehensä oli kanssani samassa työpaikassa Turun Sanomissa vuodesta 1954 lähtien. Minun työsuhteeni oli alkanut jo 1952. Nyt pöytään tuli istumaan myös Hannu Pentti, ja sitten alkoi uskomaton sukuselvytys. Näyttävät pitävän paikkansa Liisa Katajaisen ja Marjatta Haltian toteamukset siitä, että kun tarpeeksi kauas mennään, niin kaikki johannekselaiset ovat, vaikkakin hyvin kaukaa, sukua keskenään. Irman sukujuurista löytyi nimittäin sekä Penttejä että Kaukosia. Pirkon ja Irman ensimmäinen tapaaminen tapahtui eräissä juhlissa Pyrkivän talolla 1960-luvun alussa.

Johannes-Seuran puheenjohtaja Janne Aso. Kuva: Jussi Lempiäinen

Kuvassa vasemmalla on ensin tämän jutun kirjoittaja J.J. Sitten Pirkko, o.s. Kaukonen, vieressään Saimi Saali, o.s. Smolander. Saimi on Pirkon serkku äidin puolelta, syntynyt Äyräpäässä. Vastapäätä Pirkkoa istuu Irma. Eivät tienneet, eikä tullut puheeksi, missä olivat syntyneet, no eipä tietenkään. Molemmat ovat syntyneet Johanneksessa noin vuosi ennen talvisodan alkua. Ikäeroa heillä on puolisen vuotta. Molemmat ovat syntyneet Johanneksen Metsäkylässä. Irma ilmeisesti Vanhassa ja Pirkko lähellä rautatieasemaa Uudessa

Metsäkylässä, lähellä paikkaa missä Puusatkin asuivat. Jänniä juttuja tämänkaltaiset tapaamiset, eikö vain!
Seuraavan kerran tavataan ehkä pikkujouluissa, ja sitten tavataan risteyllä tammi-helmikuussa. Siitä meiltä ainakin vaivihkaa kyseltiin, löytyisikö halukkuutta lähteä mukaan. Matkalla oli viimeksi ihan mukavaa!
Lukijoita tervehtien
– Jukka Johansson ja Pirkko o.s. Kaukonen ja tytär Taru –

Pyrkivän talolla 1960-luvun alussa otetussa kuvassa vas. Jukka ja Pirkko Johansson, Saimi Saali, 2. oikealta Irma Sinervo.

Pirkko Johansson ja Hannu Pentti.

Kirjoittaja ja hänen kukikas kesäpaitansa.

Johannesjuhlat 30.7.

Kokemuksia Johannesjuhlista ja karjalaisuus

Päätin lähteä Johannesjuhlille 30.7. 2016. Edellisestä käynnistäni olikin kulunut jo vuosikymmen ainaisten yhteensattumien ym. vuoksi. Nyt aikomukseni oli osallistua myös Penttisuvun kokoontumiseen.

Mieleeni tuli, etten varmaan tunne sieltä ketään, mutta tapasinkin kaksi entistä työtoveria, Kososen Railin ja Hörkön Reijon. Vilahti siellä tuttu kasvo harrastuspiireistäni sekä yhtäkkiä Johanssonin Jukka ja Pirkko, nuoruuden

tuttavapariskunta Turusta. Myöskin haasteltiin ja todettiin Pirkon kanssa syntyneemme samassa Vaahtolan Metsäkylässä, vain puolen vuoden erolla ennen talvisotaa. Taisipa Pirkon sukujuurista löytyä myös Kaukosia. Isoäitini (Uskin Wilhelmiina) oli myös Kaukonen. Toki Kaukosia tulee myös Uskin sukuun naimakaupoista.

Pentin suvun tarinoista tehdään paria kirjaa, joka valmistuu joulukuun mennessä. Äidinpuoleinen suku (Pentit)

on kotoisin Johanneksen Vaahtolasta. Isäni suku (Uskit) Johanneksen Päätälästä. Uskin sukuseuran hallitukseen olen kuulunut pitkälti toistakymmentä vuotta aina vuoteen 2009. Oi, mikä nautinto oli kuunnella Anne Pentin sujuvaa luentaa tulevasta kirjasta. Moni muistojen portti aukeni saman tien.

Johannesjuhlat olivat oikein mukava kokemus. Päätin osallistua myös ensi vuonna, jos suinkin mahdollista. Juuristaan kannattaa olla ylpeä, olen

nyt vasta vanhemmiten oivaltanut. Lapsuuden kokemukset karjalaisuudesta eivät olleet aina positiivisia. Ainakin Turussa asuvana olin aina sukunimeni vuoksi tapetilla, ”ai että karjalainen. Nehän nyt ovat vieneet meiltä asunnot ja maat ja mannut, ja ovat melkein venäläisiä ja haitarki jäi pöyvälle soimaan”. Vanhempani aina kehottivat vaikeneamaan asiasta; ei kannattanut korostaa sellaista, mistä ei koitunut kuin pahaa mieltä. Meidän perhe ei isän työpaikan

vuoksi enää palannut Karjalaan vuoden 1939 lähdön jälkeen, joten sopeudimme todennäköisesti ehkä muita nopeammin Varsinais-Suomeen.

Ehkä nuoremmat eivät enää koe asioita samalla tavoin. Voisiko tästä löytyä vielä keskustelun aihetta? Vanhemmat polvet varmaan pystyvät vielä avaamaan muistojaan, vai onko tarvetta?

– Irma Sinervo o.s. Uski –

Sirkku Riikonen palkittiin vuoden 2015 kilpakirjoituksesta. Kuva: Pekka Lainio.

Kuva: Jussi Lempiäinen

Kuva: Liisa Katajainen

Pirkko Mäki asettelee myyntituotteita.
Kuva: Pekka Lainio.

Johannesjuhlat 30.7.

Seuran kokouksessa muutoksia ja jatkuvuutta

Vajaat sata seuran jäsentä kokoontui kesäisissä merkeissä syyskokoukseen lukion saliin. Puheenjohtaja Janne Aso luotsasi avauksessa osallistujia ajankohtaisiin asioihin.

Vuosi on merkinnyt jatkoaskeleita aikaisempiin suunnitelmiin, mutta myös merkittäviä muutoksia. Kansallispukuhanke on ehtinyt kulkea vahvasti eteenpäin ja sille on löytynyt hankerahoitusta niin, ettei rasite seuralle muodostu ongelmaksi. Matkailun puo-

lella karjalaiset yhteisöt ovat haasteiden edessä ja matkailumahdollisuuksiin sekä käytäntöjen sujuvuuteen pitää hakea ratkaisuja myös yhteistyössä. Yhtä tärkeä on seuran matkayhteistyö kyläyhteisöjen, koulupiirien ja sukuseurojen kanssa. Tietysti esiin nousi ajankohdainen ortodoksikirkon uudisraken-

nushanke Johanneksessa kirkonmäellä. Siitä puheenjohtaja totesi tiedossa olevat suunnitelmat ja valmistelut sekä sopimuskeskustelut seuran suuntaan.

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Heimo Kukkonen ja sihteeriksi Soile Suomi. Asiat käsiteltiin ilman äänestystöjä ja listalla oli pääosin tavallisia sääntöjen mukaisia asioita. Seuran jäsenmaksu pidettiin ennallaan ja ensi vuoden toimintasuunnitelma sekä talousarvio vahvistettiin johtokunnan valmistelemissa muodossa.

Toimintasuunnitelman yhteydessä keskusteltiin kehittyvästä yhteistyöstä Uuraalaiset ry:n kanssa, mutta tarkem-

mat muodot ovat vielä avoinna eikä kirjauksia siksi tehty.

Henkilövalinnoissa painottui jatkuvuus. Janne Aso valittiin edelleen puheenjohtajaksi seuraavaksi kaksivuotiskaudeksi. Myös hallituksen erovuoroiset jäsenet Jari Sairanen, Pekka Teräväinen, Sari Auvinen ja Hilikka Heinonen valittiin uudelleen. Hannu Salmisen tilalle johtokuntaan valittiin Hannele Kajander ja hänen paikalleen varajäseneksi Terhi Reponen. Hannu

Sinkkosen tilalle varajäseneksi nimettiin Arto Kesäläinen. Toiminnantarkastus varahenkilöineen jatkuu entisellä kokoonpanolla.

Kokouksen puheenjohtaja nosti esiin seuran monipuolisen ja menestyksellisen työn perinteisillä sekä uudemmilla toimintaloikoilla. Näihin ajatuksiin kokousosuus päätettiin ja väki siirtyi vaihtamaan keskinäisiä kuulumisia.

– Hannu Rastas –

Hankalan ja Pukin koulupiirien kokous

Koulupiirien kokouksessa keskusteltiin paljon. Puheenaiheena oli keväinen matka Revonsaareen, joka onnistui aivan täydellisesti kaikilta osin. Muistelimme myös keskuudestamme poistuneita koulupiiriläisiä ja heidän elämäänsä. Tällä kertaa tähän joukkoon kuului oma äitinkin. Revonsaareen asuneet henkilöt vähenevät vuosi vuodelta. Sukupolvet vaihtuvat ja muistot jäävät.

Seuran puheenjohtaja Janne Aso tuli kertomaan Johannekseen rakennettavasta ortodoksikirkosta. Hän selvitti asioiden molemminpuolista tilannetta ja kulkua. Onkohan kirkko jo ensi kesänä valmis?

Kevätmatka pitää taas järjestää, jotta päästään näkemään muutos kirkonmäellä. Sitä ennen vietetään yhdessä saarelaisten pikkujouluja. Hyvää loppukesää ja syksyä kaikille saarelaisille!

Kuva ja teksti:
– Liisa Katajainen –

Vahtola-Rokkala-Riionsaari –tapaamisen osanottajia. Kuva: Sirpa Saaristo.

Kuva: Jussi Lempiäinen

Kuvat: Pekka Lainio

Kansallispukuhanke Johannesjuhlilla

Kaarinan lukion aulan ilmoitusseinällä oli kuvakooste Johanneksen naisen kansallispuku –hankkeen tähänastisista vaiheista. Hankkeen infopisteessä päivystivät Sirpa Saaristo ja Marjatta Haltia.

Hankkeesta saatiin tietoa myös päiväohjelman yhteydessä. Pask’ojan Eevertti (Pekka Saaristo) esitti hankekoordinaattorille (Sirpa Saaristo) osin kiperiäkin kysymyksiä hankkeesta. Pekka Saariston käsikirjoittaman draamaesityksen kautta yleisö toivottavasti sai vastaukset mieltään askarruttaneisiin kysymyksiin pukuhankkeesta ja sen toteuttamisesta.

Seuraa hankkeen etenemistä Johannes-Seuran kotisivuilta:
<http://www.johannes.fi/linkit.htm> ja Facebookista (<https://www.facebook.com/groups/1617127641944593/>)

Kuva: Sirpa Saaristo

Johannesjuhlat 30.7.

Johannesjuhlille Ruotsista

Suur-Tukholman alueella asuva Leena Joronen on käynyt Johannesjuhlilla parisenkymmentä kertaa, joista viimeisen viidentoista vuoden aikana 4-5 kertaa. Leena on syntynyt Raisiossa, mutta ehti asua Huistuppulassa lapsuudenperheensä kanssa. Leenan vanhemmat olivat Konsta (1905–1960) ja Toini (1909–1990, o.s. Lenkkeri) Joronen. Leenan äidinpuoleiset isovanhemmat olivat Konsta Tahvonpoika Lenkkeri Koskijärveltä (1884–1936) ja Elsa Adolfintytär Keränen Kuhmoniementä (1883–1967).

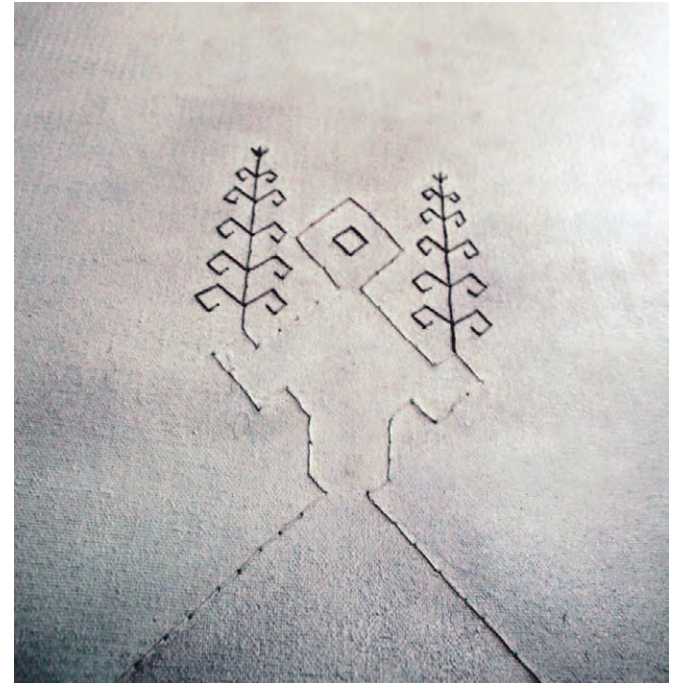
Johannekselainen sukutausta merkitsee Leenalle paljon. Sukutiedot säilyvät nuoremmillekin johannekselaisten jälkipolville, sillä Leenan veljenpoika **Petri Joronen** harrastaa sukututkimusta.

Leena ja sisaruksensa muuttivat ulkomaille jo varhain, 1960-luvulla. Leena itse lähti Suomesta vuonna 1963 Sveitsiin, jossa sisarensa **Pirkko** silloin asui. Ennen pitkää myös Leena päätyi Ruotsiin, jossa kaikki sisarukset – **Pirkko**, **Sirkka** ja **Juhani** – jo asuivat. Työuransa Leena on tehnyt hoitoalalla Huddingen kunnan palveluksessa.

Leenan mielestä Johannesjuhlat olivat paremmat ennen, kun tapahtuma oli kaksipäiväinen ja tapaamisille jäi enemmän aikaa. Pitäjälehtemme taas on hänen mielestään mielenkiintoinen, eri tavalla kuin ennen, parempi, sillä hän pitää tietopuolisista jutuista ja haastatteluista.

Terveisiä Ruotsiin ja muuallekin maailmalle – kirjoitelkaahan te ulkomailla asuvat Johannesjuurisiet muistoistanne Johanneksesta ja johannekselaisuudesta lehtemme! Julkaisemme mielellämme myös nykypäivän kuulumisia.

Eeva Kukkonen teoksia esillä Johannesjuhlilla

Vasemmalla Tree of life/elämänpuu, 2014, 110x200cm, öljy ja kirjonta kankaalle, ylhäällä oikealla Model II/malli II, 2014, 90x120cm, lyijykynä kankaalle, alimmaisena oikealla In between/välissä 2014, 110x200cm, öljy ja kirjonta kankaalle (yksityiskohta).

Kansallispukujen tuuletusta Piikkiössä

Kansallispuvun kunniaksi tuulettelimme taas omia kansallispukujamme. Meitä oli kaikkiaan yksitoista - kahdeksan naista, yksi mies - ja mikä mukavinta, kaksi lastakin oli mukana. Pukuja oli Johanneksen pukujen lisäksi muistakin pitäjistä.

Nautimme omia eväitämme ja vähän maistelimme toistenkin herkkuja. Joillakin ohi ajavilla autoilla oli vaikeuksia pysyä kaistoillaan, kun kuskit ihmettelivät, mitä nurmikolla tapahtuu. Lopuksi lauloimme Mäen Pirkolle onnittelulaulun hänen kultahääpäivänsä kunniaksi. Ilma suosi, mutta pois lähtiessä melkoinen sade yllätti, vaikka ei se enää paljonkaan haitannut.

Ensi vuonna ajattelimme tuulettaa Kaarinan keskustassa.

– Riitta Kukkonen –

Kahdeksan naista, yksi mies – ja mikä mukavinta, kaksi lastakin oli mukana. Pukuja oli Johanneksen pukujen lisäksi muistakin pitäjistä.

Evakkovaellus Urjalassa

Tämänvuotinen 9. heinäkuuta järjestetty evakkovaellus oli jo kymmenes. Samalla Urjalan Karjalaseura vietti 70-vuotisjuhlaansa. Runsaslukuisessa vaeltajajoukossa oli moni pukeutunut sota-ajan tyylliseen asuun. Näin samaistuttiin alkuperäisevakkojen tilanteeseen. Onneksi saimme kuitenkin taivaltaa 6, 5 kilometrin matkan rauhassa ilman pelkoa pommituksista.

Tervetuliaissanat Urjalan kaupungintalon pihalla lausui Urjalan Karjalaseuran puheenjohtaja **Eija Järvinen**. **Anne Kuorsalo**, evakkovaellusidean kehittäjä, kertoi vaellusten alkaneen Virolahdelta vuonna 2006.

Tunteisiin vetoavan tervehdyksen tilaisuuteen oli lähettänyt kirjailija **Eeva Kilpi**. Hän totesi oppineensa näissä historian mullistuksissa haalimaan kimpsunsa ja kampsunsa tarvittaessa kasaan nopeasti.

Vaellusretki kulki asfaltti- ja hiekkateitä, jopa ravihevoslaitumien vieriä. Kahteen otteeseen poikettiin lepäämään ja nauttimaan välipalaa siirtolaistiloille, mm. **Kiiskin** pihamaalle. Hienosti

oli toteutettu karjalaispitäjien asukaslukeinfo kyltein vaellusreitinvierelle. Näin saimme tarkistaa taustapitäjämme väkiluvun ennen sotaa tai luovutetun maan osuuden.

Vaellus päätettiin kaupungintalon edustalle, jossa soppatykeistä ammennettiin rokka-ateria. Sitten jaksettiin taas nousta jalkaille ja siirtyä sankarihaudoille kuulemaan kirkkoherra **Risto Heikkilän** puhetta. Hän mm. siteerasi muolaalaisisännän rukousta:

”Tule Jeesus tupahain, astuu ilta majahain. Silmäin unen ottakoon, sydän rauhas levätköön. Aamul ilol herätköön. Aamen.” Tilaisuudessa puhui myös Evakkolapset ry:n puheenjohtaja **Lauri Kosonen** ja **Eija Järvinen** lausui päätössanat. Viimeinen kohde ennen kotiinlähtöä oli seppeleenlasku myös Karjalaan jääneiden muistomerkillle.

– Kaija Sipilä –

Sankarihautausmaalla puhui kirkkoherra Risto Heikkilä. Kuva: Kaija Sipilä.

Taukopaikka Kiiskin siirtolaistalolla virkisti vaeltajia. Kuva: Kaija Sipilä.

”Seuratkaa minua, vaellus alkaa.”

Ilma suosi lähtijöitä. Aurinko paistoi, mutta ei ollut liian kuuma pitkälle kävelymatkalle.

Noin 400 henkeä, osa pukeutuneina 40-luvun tapaisiin, osa tämän ajan vaatteisiin.

Ohjelma esitettiin Urjalan kunnan talon edessä puiston laidalla, jossa liehuivat Suomen ja Karjalan liput.

”Korsukuoro” lauloi nostalgisia 40-luvun lauluja. Nelipytyinen sop-

patykki löyhäytteli jo ihania tuoksuja. Puheita pitivät tapahtuman järjestäjät. Heidän viestinsä oli: Tapahtuma järjestetään kunnioittamaan oikean evakkomatkan tehneitä ihmisiä, heidän kokemuksiaan ja kärsimyksiään.

Kaunis nuori nainen, pieni tyttö helmoissaan, lauloi ”Evakon laulun”. Oli ihan pakko itkeä laulajan mukana.

Eeva Kilpi oli lähettänyt kirjeessä tervehdyksensä vaeltajille voimia mat-

kalle lähtijöille toivottaen. Itse hän ei enää jaksanut tulla tapahtumaan mukaan, vaan Urjalan Karjalaisten edustaja luki kirjeen väelle.

Ohjelma kesti n. tunnin ja tällä vaelluksella minulla oli koiranpentu visusti sylissäni. Kun lähdimme Karjalasta v. 1944, jätimme kissan kotiin. Se on jäänyt mieleeni ikuisiksi traumaksi.

Viimeisenä ohjelmanumerona saimme kaikki yhtyä lauluun ”Kotimaani

onpi Suomi”. En pystynyt säveltäkään suustani ulos tuomaan. Kurkussani oli joku kummallinen pala.

Komea ilmavoimien majuri, pukeutuneena 40-luvun majurin asepukuun, ilmoitti väelle: ”Seuratkaa minua, vaellus alkaa.”

Ne matkalaiset, jotka eivät katsoneet jaksavansa kävellä pitkää matkaa, jäivät odottamaan vaeltajia lähtöpaikalle ihan soppatykin viereen. Heitä kaikkia odotti matkan jälkeen yhteinen lottien keittäjä ja tarjoama ateria. Aterian jälkeen väki kokoontui Urjalan hau-

tausmaan sankarihaudoille pitämään hartaushetkeä.

Onko parempaa tapaa muistaa ja kunnioittaa evakkoja? Evakot ovat myös osaltaan maksaneet kalliin hinnan elämässään joutuessaan jättämään kotinsa rajan taa.

Evakkovaellukselta terveisiä

– Mirja Kontula –
(Teksti ja kuvat)

Mummoilla oli korissa tärkeimmät esineet. Mm silmälasit ja lapsen pupulelu.

Lotat tulivat sopankeittoon.

Noin 400 evakkoa matkalla.

Vincentiuksen jälkeläiset juurillaan

Vincentius-Väntsi sukuseura ry. suuntasi matkansa heinäkuun alussa sukunsa juurille Viipuriin ja Johanneksen Kaijalaan. Erityistoivomuksena olivat käynnit Summan ja Ihantalan taistelupaikoilla. Matkaohjelmassa oli myös käynti Koivistolla, johon yksi sukuhaaroista oli aikanaan asettunut.

Viipurissa suvun jäsenten ajatukset hakeutuvat helposti 1500-luvun Viipuriin. Kaupungin vanhimpien veroluetteloiden 1540 ja 1541 mukaan suvun ensimmäinen tunnistettu esi-isä **Vincentius** maksoi silloin veroa ja tonttivuokraa kaupungille. Tontti sijaitsi lähellä fransiskaanihuostaria Karjaportinkadun

Matkalaiset Vincentiuksen tontilla Rokkalan joen varrella.

varrella. Katua kutsuttiin myös saksalaiseksi kaduksi, koska sen varrella asui kauppiaita, joista useat olivat saksalaisia. Matkalla oli mukana myös ensikertalaisia, joten tahdottiin pysähtyä Vaahtolassa kirkon perustusten ja muistomerkkien äärellä. Yllätyksenä kesän matkailijoille on ollut näyttävä suunnitelma ortodoksikirkon rakentamiseksi Johanneksen entisen kirkon paikalle.

Kaijalassa kokoonnuttiin jo perinteeksi tulleen tavan mukaan Mattilan sillan pieleen, jolla alueella vuoden 1543 veroluettelon mukaan oli Vincentiuksen ja hänen perheensä asuinpaikka. Vain ajatuksissaan pystyi kuvittelemaan tuon ajan turvekattoista savupirttiä, josta on lähtöisin jo ainakin seitsemänteentoista sukupolveen yltänyt suku.

Täältä matkalaiset hakeutuivat omien sukuhaarojensa asuinpaikoille, mm. Harjulle, Rastaanmäelle, Tontinmäelle ja Kivelään. Monille entiset muistot nuortuivat, ensikertalaisilla perimätieto kiinnittyi nähtävään ja koettavaan maastoon.

Summan taistelun muistomerkillä kuultiin talvisodan vaiheista. Matkalaisten joukossa oli niitä, joiden isät tai sukulaiset olivat olleet mukana Summan taisteluissa. Talvella 1940 oli ollut pakkasta enimmillään yli 40 astetta. Nyt matkalaisia lämmitti melkein 30 asteen helle!

Kahvituolla Kuolemajärven asemalla etsittiin entisen Osuuskaupan paikkaa. Löytyihän se, vaikka ympäristö oli niistä ajoista täysin muuttunut. Eräs suvun edesmenneistä jäsenistä oli 30-luvulla toiminut Kuolemajärven Osuuskaupan liikkeenhoitajana.

Löytyi myös Koivistolta erään sukuhaaramme koti. Talo oli paikoillaan, mutta talon uusi pintalaudoitus hämäsi.

Kotimatalla poikettiin myös Ihantalassa, jossa kuultiin täällä käydyistä taisteluista jatkosodan loppupäivinä. Moni kesäkuussa 1944 evakkoon läheneistä muistaa, kuten minä itsekkin, että palava Viipuri oli kierrettävä Talin, Juustilan ja Ihantalan kautta. Kesäkuun 17. ja 18. päivän välinen yö vietettiin Saarelan ja Juustilan kartanoiden tiloissa. Viipuri vallattiin 20. päivänä kesäkuuta, ja hetki sen jälkeen alkoivat Suomen itsenäisyyden kannalta ratkaisevat taistelut Talin, Juustilan ja Ihantalan seuduilla.

Mutta nyt matkattiin ongelmitta näiden seutujen halki kohti nykyisiä kotiamme. Matkakokemukset lisääntyivät, sukuyhteys vahvistui.

– Paavo Väntsi –

Kaijalan kyläkartta v. 1773-1775. Väntsiä isännöi tuolloin Eric Wäntzi, tilatunnus A. Lähde: Kansallisarkiston Digitaaliarkisto

Edellisestä kalan narraamisesta tällä paikalla on jo 72 vuotta. Harjun paikan nykyinen omistaja ojensi virvelin Väntsin Paavon käteen. Ei tullut kalaa entiseltä kalapaikalta. Liekö vika ollut kalastajassa vai joessa?

KARHU LEIJONAPORTILLA (Kuva: Seppo Santala)

Eino Karhu Kirjolan sisäänkäyntiportilla.

TUNNETKO – TIEDÄTKÖ ?

Mikä (emäntien) ryhmä on kuvassa

Martta Nurmi toimitti lehdelle kuvan naisryhmästä. Kuva on leiman mukaan otettu Paimiossa ja alkuoletus on, että kuvassa on Revonsaaren marttoja tai vastaava ryhmä ensimmäisissä Johannesjuhlissa 1950.

Martta Nurmi tunnisti kuvasta äitinsä ja mahdollisesti jonkun muistakin, mutta lukijoiden tiedoilla asia varmaankin saa lisävalaistusta. Tiedot tilanteesta ja henkilöistä toimitukselle.

Hugo ja Riitta Kolkkanen

Sukulaiseni Ida Sofia Nelson. s. Örnroth, s. 21.11.1871 Kälviällä, oli naimisissa Yhdysvalloissa 1920-luvulla sinne Johanneksesta vuonna 1913 muuttaneen Hugo Kolkkasen, s. 28.7. 1885 Waahtolassa, kanssa. Hugo oli aiemmin naimisissa Riitta Kolkkasen kanssa. Ida jäi Hugosta leskeksi 1928 ja kuoli itse 1934 Manhattanilla nimellä Ida Kolkkanen. Kaipaisin mitä tahansa tietoa Hugosta ja Riitasta 1910-luvun jälkeen,

esim. koska he mahdollisesti erosivat ja/tai olisiko Hugon mahdollisilla elossa olevilla sukulaisilla Suomessa jotakin kirjeitä/valokuvia tms. New Yorkista Hugon lähettämänä?

Ystävällisin terveisin
Jusa Peltoniemi, puhelin 0400 576869
jusa.peltoniemi@brev.fi

Lukijapalautetta

Äitini Maire Uotila o.s. Hankala on Johanneksen Revonsaaresta Hankalan kylästä. Luimme yhdessä keväällä ilmestynyttä Johannekselaisen numeroa 4/2016. Yllätyimme ilahtuneena artikkelista Törni-suvusta. Eemeli Törni asui 1970-luvulla pihamökissämme Littoisissa, ja saimme henkilökohtaisesti oppia tuntemaan Eemelin värikästä elämää.

Vietimme lapsuutemme kesät mummoni Vilhelmiina Hankalan luona Littoisissa. Silloin tutustuimme myös Eemeliin mummoni välityksellä. Muistan lähellä Littoisten uimarantaa sijainneen Eemelin pienen mökin, jonka ohitimme lähes päivittäin matkalla rannalle. Eemeli oli lapsen silmin jännittävä persoona. Mieleeni on jäänyt, kuinka Eemeli kertoi siivouksen olevan helppoa. Vesi virtasi alapäin kaltevalla lattialla.

1970-luvulla Eemelin asuttama verkatehtaan entinen mökki sai purkutuomion. Mummoni serkku Väinö Kosonen kysyi äidiltäni, saisiko Eemeli muuttaa vuokralaiseksi tyhjillään olevaan piharakennukseen. Niin Eemeli muutti pihapiiriimme. Talvet olimme poissa, mutta kesäisin näimme Eemeliä päivittäin.

Piharakennuksessa Eemeli korjasi edelleen kelloja ja sorvasi kynttilänjalkoja. Keittiön pöytä ja eteinen olivat täynnä erilaisia työkaluja. Kellonkorjauksen ja sorvaamisen ohella Eemeli valokuvasi Polaroid-kameralla, josta kuvat sai heti valmiina ulos. Äitini muisteli Eemeliä sorvin äärellä polk-massa sorvin poljinta mökin päädyssä. Kauniit visakoivuiset kynttilänjalat ovat vielä tallessa. Siskollani on Eemeliltä ystävänlahjana saatu kello.

Ruoanlaitto ei ollut Eemelille vierasta. Äitini sai maistaa Eemelin oman äidin reseptien mukaan valmistettua läski-muusia ja tattiröstiä. Eemeli oli myös kekseliäs. Luvattomien ilkvallantekijöiden ansaksi hän viritti narun, jonka toisessa päässä pesuvadissa oleva kivi hälytytti asiattomien tulosta. Eemeli osasi myös kauniita balladeja, joita hän lausui erilaisissa tilanteissa. Valmistuini 1976 ylioppilaaksi, ja Eemeli makusti kanssamme ylioppilasjuhliini Mäntsälään. Juhlissani Eemeli lausui balladin rakkaudesta.

Eemelille tuli ikää lisää, ja piharakennus kävi kylmäksi ja liian raskaaksi asua. Hän muutti Kaarinan keskustaan yksioön. Eemelin hauta oli nykyisen Pyhän Katariinan kirkon hautausmaalla Turussa lähellä äitini tädin Saima Hankalan hautaa. Käydessämme Saima-tädin haudalla muisti äitini myös Eemeliä kukkasin ja kynttilöin. Ajan kuluessa kivi poistettiin paikalta ja jäljelle jäivät vain muistot värikkäästä ja monitaitoisesta Eemeli Törnistä.

Kuvassa Eemeli seisoo pihakatajan alla. Vieressä Eemelin sementistä valettu kukkakori. Takana piharakennuksessa

Eemelin kotiovi kyltillä varustettuna. Vielä muutama vuosi sitten kasvatin kukkakorissa yrttejä.

– Satu Uotila –

Päätilän koulupiiriläiset

KOKOUSHUUTU

Päätilän koulupiiriläisten Syyskokous pidetään lauantaina 15.10.2016 klo 13.00 Littoisten Monitoimitalolla. Kokouksessa valitaan koulupiiriläisille puheenjohtaja sekä johtokunnanjäsenet erovuoroisten tilalle. Tilaisuus on samalla tapaamistilaisuus, jossa laulellaan ja haastellaan, syvää piirakkoita ja juuvvaa kahvit päälle.

Tervetuloa Littoisiin entistä suuremmalla joukolla ja ottakaa jälkeläisiännekin mukaan.

Pieni paketti mukaan.

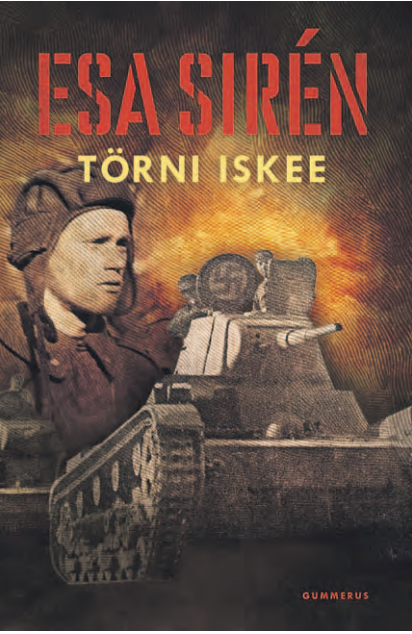
Johtokunta

Esa Siréniltä uusi Törni-kirja

Sotakirjailija Esa Sirén aloitti kesällä 2015 Lauri Törnistä kertovan fiktiivisen, neliosaiseksi aiotun sotadokumentisarjan kirjalla Törni kärkeen. Nyt sarjasta on ilmestynyt seuraava teos, Törni iskee.

Uusinta kirjaa on painettu 11 000 kappaletta. Sirénin kertoman mukaan kirjan ennakkomyynti sujui erittäin hyvin. Kirjassa useat kohdat perustuvat tietoihin, joita ovat lähettäneet Törnin kanssa taisteluissa mukana olleiden jälkeläiset. Törni palasi Saksasta heinäkuussa 1941 ja hakeutui Kevyt Osasto 8:aan ja sen Vickers-panssarivaunuun. Kirjassa eletään jatkosodan hyökkäysvaiheita vuonna 1941 mm. Kinnasvaaralla, Suojujoella, Präsässä, Petroskoissa, Jalgorassa, Kontupohjassa, Käppäselässä ja Karhumäellä.

Seuraava osakin on jo tekeillä; ensimmäiset sivut ovat valmistuneet elokuun puolivälissä. Syksyn 2017 kirjan nimi on Törni sissinä. Siinä seikkaillaan Törnin eri osastojen kanssa Maaselän maiseissa 1942–43, kertoo Sirén ja lähettää mitä parhaimmat terveiset kaikille Johannes-taustaisille Törnin ystäville.

Törni iskee, Gummerus, sivumäärä 361, ISBN 9789512403561

Lisätietoa ja lukunäyte uusimmasta kirjasta:
<http://www.gummerus.fi/fi/kirja/9789512403561/torni-iskee/>

Autokorjaamo Testipiste oy

Hallimestarinkatu 22
20780 KAARINA

Puh. (02) 243 5585
Faksi (02) 243 5100
Gsm (0400) 824 767
markku.hiiri@testipiste.fi

Johannekselainen

Johannekselainen ilmestyy n. 10 kertaa vuodessa
Kustantaja ja julkaisija:
Johannes-Seura ry
Toimisto:
Myllytie 1 (Kirkonkulma) 21500 Piikkiö, puh. 02-4795 118
Avoinn: keskiviikkoisin klo 12-17 ja kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena arklauantaina klo 10-15. (ks. sivu 2)
www.johannes.fi
sähköposti: Johannesseura@elisanet.fi
Päätoimittaja:
Hannu Rastas, Saksantie 89, 21500 Piikkiö
Puh: 050-3541 363
Sähköposti: hannu.rastas@dlc.fi
Lehtitoimikunta:
Marjatta Haltia, Liisa Katajainen, Sari Scimone, Kaija Sipilä ja päätoimittaja.
Lehden toimittajia:
Kaikki lukijamme, johannekselaiset ja heidän ystävänsä.
Ilmoitushinnat: 0,55 €/palstamm (perusteena 4-palstainen sivu, palstan maksimileveys 70 mm).
Säännöllisistä jatkuvista ilmoituksista alennus.
Kuolinilmoitukset: *Leveä palsta (Kapea palsta)*
- korkeus enintään 8 cm = 65 € (40 €)
- korkeus enintään 10 cm = 85 € (50 €)
- korkeus enintään 12 cm = 100 € (60 €)
Kiitosilmoitukset: 5 €.
Tilaushinnat vuonna 2016:
Vuosikerta 30 € Suomi ja Ruotsi, muut maat 35 €.
Piikkiön Osuuspankki FI54 4714 1020 0595 46.
Toimituksellinen aineisto:
Lukijoiden kirjoituksia ja kuva-aineistoa otetaan muokattavaksi julkaisemista varten tai julkaistavaksi sellaisenaan.
Vastuu ja päätökset julkaisemisesta ovat toimituksen. Julkaisemisen jälkeen alkuperäiset kuvat palautetaan, muu aineisto pyydetään.
Vastuu ilmoituksista:
Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoituksen poisjäämisestä tai muusta julkaisemisesta sattuneesta virheestä lehden vastuu rajoittuu enimmillään ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

Taitto: Esa Haltia

Sata-Pirkan Painotalo Oy